

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

TEKİN v. TÜRKİYE

(Başvuru no. 26252/06)

KARAR

STRAZBURG

28 Mayıs 2013

İşbu karar kesinleşmiştir. Şekli düzeltmelere tabi olabilir.

Tekin v. Türkiye davasında,

Başkan

Peer Lorenzen,

Yargıçlar

András Sajó,

Nebojša Vučinić,

ve İkinci Daire Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Françoise Elens-Passos'un katılımıyla oluşturulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Dairesi), 7 Mayıs 2013 tarihinde yapılan müzakereler sonrasında aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan (26525/06 no'lu) dava, Türk vatandaşı Arife Tekin'in(Bayan) ('Başvuran') 20 Haziran 2006 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması'na ilişkin Sözleşme'nin ('Sözleşme') 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurudan ibarettir.

2. Başvuran, İstanbul'da görev yapan Avukat M. Ertek ve Avukat A. Tanrıverdi tarafından temsil edilmektedir. Türk Hükümeti ('Hükümet') ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmektedir.

3. Mahkeme, başvurunun 1 Şubat 2011 tarihinde kısmen kabul edilemez olduğuna karar vermiş ve yargılama süresini içeren şikâyet Hükümet'e tebliğ edilmiştir.

OLAY ve OLGULAR

DAVANIN KOŞULLARI

4. Başvuran Mehmet 1967 doğumludur ve İstanbul'da ikamet etmektedir.

5. İstanbul'da ikamet eden başvuran ile Hüseyin Altun (Bay) (H.A.) 'imam nikâhı' olarak bilinen dini nikâhla evlenmiştir. Arife Tekin, Medeni Kanun'un hükümlerine uygun olarak, yetkili belediye sorumlusu önünde resmi nikâh gerçekleştirmemiştir. Bu birliktelikten 1989, 1991 ve 1994 yıllarında üç çocuk dünyaya gelmiştir; bu çocuklar babaları tarafından tanınmıştır. H.A., 21 Ocak 1994 tarihinde PKK üyeleriyle yaşanan bir çatışma sırasında vefat edene kadar köy koruyucusu olarak görev yapmıştır.

6. Ankara Emekli Sandığı, 12 Nisan 2001 tarihinde birlikte yaşadığı müteveffanın emekli maaşının başvurana ödenmemesine karar vermiştir.

7. Başvuran 22 Haziran 2001 tarihinde İstanbul İdare Mahkemesi'ne başvurarak Emekli Sandığı'nın bu kararına itiraz etmiştir.
8. İstanbul İdare Mahkemesi, 5 Temmuz 2001 tarihinde yetkisizlik *rationeloci* kararı vererek dosyayı Ankara İdare Mahkemesi'ne göndermiştir.
9. Ankara İdare Mahkemesi, 10 Haziran 2002 tarihinde Medeni Kanun'a uygun olarak resmi nikâhla evlilik gerçekleşmediği için başvuranın talebini reddetmiştir.
10. Başvuran, 23 Eylül 2002 tarihinde Danıştay'a temyiz başvurusunda bulunmuştur.
11. Danıştay, 15 Kasım 2005 tarihinde Ankara İdare Mahkemesi'nin kararını onamıştır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. SÖZLEŞME'NİN 6. MADDESİNİN 1. FIKRASININ İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

12. Başvuran, yargılama süresi ile Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası tarafından öngörülen 'makul süre' ilkesinin ihlal edildiğini iddia etmektedir. Bu hüküm aşağıdaki gibidir:

« Herkes, gerek medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili nizalar, gerek cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, (...) bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, (...) görülmesini istemek hakkına sahiptir. »

13. Hükümet bu iddiaya karşı çıkmaktadır.
14. 22 Haziran 2001 tarihinde başladığı varsayılan dava süreci 15 Kasım 2005 tarihinde sonlanmıştır. Dolayısıyla her iki mahkemedeki yargılama süresi, yaklaşık olarak dört yıl beş ay sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Hakkında

15. Mahkeme, başvurunun Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi anlamında açıkça gerekçeden yoksun olmadığını tespit etmektedir. Ayrıca Mahkeme, başvurunun başkaca herhangi bir kabul edilemezlik gerekçesiyle bağdaşmadığı sonucuna varmaktadır. Dolayısıyla başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar vermek uygundur.

B. Esas Hakkında

16. Mahkeme, bir yargılama süresinin makul niteliğinin davanın kendine özgü koşullarına ve özellikle davanın karmaşıklığı, başvuranın ve yetkili makamların tutumu ilgililer için itilaf konusu göre, AİHM içtihatları tarafından belirlenen kıstaslar bağlamında değerlendirildiğini hatırlatmaktadır (diğerleri arasında bkz. *Frydlender v. Fransa* [BD], no 30979/96, 43. paragraf, AİHM 2000-VII ve *Kaplan v. Türkiye*, no 24240/07, 48. paragraf, 20 Mart 2012).

17. Mahkeme sunulan tüm delilleri inceledikten sonra hükümet tarafından sunulan belgelerin mahkemeyi farklı bir sonuca ulaştırmadığını kaydetmektedir. Mahkeme, bu konudaki içtihadını dikkate alarak, somut olaydaki çekişmeli yargılama süresinin aşırı uzun olduğunu ve «makul süre» gerekliliğine cevap vermediği kanaatindedir.

Dolayısıyla Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ihlal edilmiştir.

II. SÖZLEŞME'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

18. Sözleşme'nin 41. maddesi aşağıdaki şekilde öngörmektedir:

“Eğer Mahkeme, bu Sözleşme veya Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırıabiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder.”

19. Başvuran, herhangi bir adil tazmin talebinde bulunmamıştır. Dolayısıyla Mahkeme, bu bağlamda başvurana herhangi bir miktar ödenmesine gerek olmadığı kanaatindedir.

BU GEREKÇELERLE, AİHM, OYBİLİRLİĞİYLE

1. Başvurunun geri kalan kısmının kabul edilebilir olduğuna;

2. Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının ihlal edilmiş olduğuna

karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca dilinde tanzim edilmiş; Sözleşme'nin 77 §§ 2. ve 3. maddesi uyarınca 28 Mayıs 2013 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Françoise Elens-Passos

Peer Lorenzen

Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Başkan